

Antalet fritidsbåtsolyckor minskar

97 människor drunknade 2012

Enligt Svenska Livräddningssällskapet, SLS, sammanställning har 97 personer omkommit i drunkningsolyckor under 2012. Det är 2 fler än under 2011 då 95 personer omkom.

2012 är det fjärde året i rad som det registreras färre än 100 drunkningsolyckor.

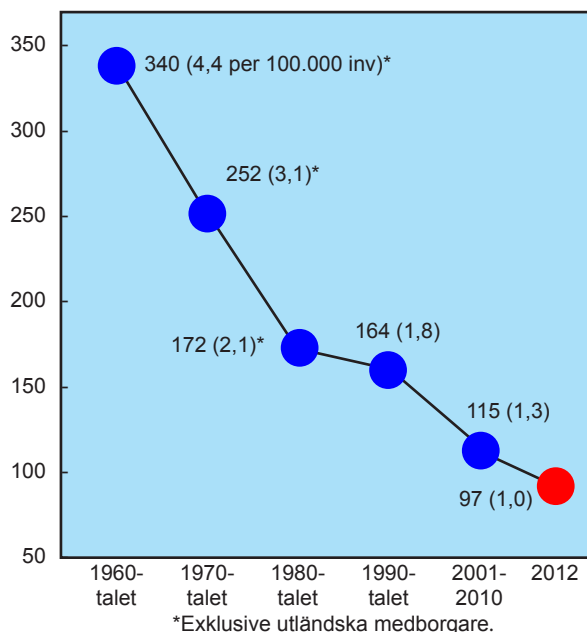
SLS har som ett delmål arbetat för att antalet omkomna genom drunkning ska hamna under 100 personer. Ett mål som nu för fjärde året uppfyllts.

Ett annat mål är att inga barn ska drunkna. Tyvärr klarade vi inte detta mål 2012. Av de 97 omkomna var 7 barn och ungdomar under 19 år. Under de två föregående åren har antalet drunknade barn varit 12 respektive 9 per år.

Drunkningsolyckor i samband med fritidsbåtar har nära nog halverats under 2012. Det kan möjligen förklaras av ett sämre sommarväder och en allmän lågkonjunktur.

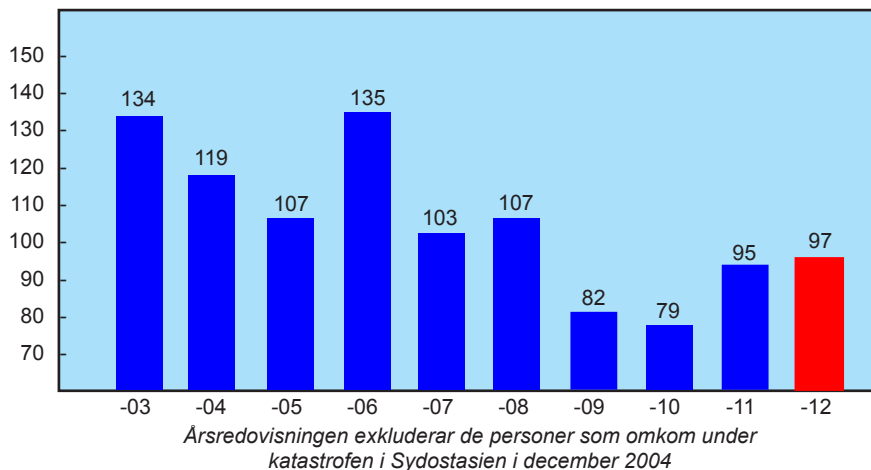
De som omkommer i samband med fritidsbåtar är ofta män och medelåldern är hög, 60 år. Av de som omkom under 2012 var 9 över 70 år. Förhoppningsvis kommer vi inom en snar framtid att få en lag som innebär att det måste finnas flytväst för alla ombord på svenska fritidsbåtar.

Antal omkomna i genomsnitt under olika decennier samt 2012

SLS sammanställning över antalet drunknade visar på en långsiktig minskning. Under 1990-talet redovisades 164 omkomna genom drunkning i snitt per år. Motsvarande tal för 2000-tallets första tio år är 115 drunknade per år. *Se även tabellen ovan.*

Antal omkomna genom drunkning 2003 - 2012

Historisk utveckling

Kring slutet av 1800-talet, när Svenska Livräddningssällskapet bildades, omkom i Sverige drygt 1000 personer (21,3 per 100.000 invånare) genom drunkning varje år.

Under 1940-talet sjönk antalet omkomna till cirka 500 per år (7,9 per 100.000 inv). Detta tack vare en

kraftig satsning på den allmänna simkunnigheten. Minskningen har sedan fortsatt i takt med att allt fler har lärt sig simma och fått kunskap i vattensäkerhet. Under åren 2000 till 2009 var snittet 115 omkomna per år (1,3 per 100.000 invånare). Under åren 2010-2012 är snittet 90 personer per år.

Typ av olyckor

I tabellen till höger redovisas antal drunkningar per olyckstyp 2012 jämfört med år 2011.

På sidan tre visas tendenser för olyckstyperna och antal drunknade under de senaste 10 åren.

Sidan fyra innehåller åldersfördelning och fördelning per månad och sidan fem fördelningen per län.

Badolyckor

Antalet förolyckade vid bad har ökat till 20 personer 2012 (18 personer 2011). Ökningen är marginell. Det kan konstateras att sommarvädret var dåligt även under 2012 vilket inneburit att få sökt sig till stranden.

Många av de omkomna var över 50 år. Orsakerna till det att äldre omkommer är troligen dålig kondition i kombination med bristande vattenvana samt sjukdom.

Fritidsbåtar

Antalet drunknade i samband med småbåtsolyckor har minskat från 40 till 23*.

Flera av olyckorna har inträffat i samband med fiske. Vid en del olyckor kan alkohol ha haft en bidragande effekt till olycksförloppet.

Trots mångårig information om nyttan av att använda flytväst väljer tyvärr många bort denna enkla och billiga livförsäkring.

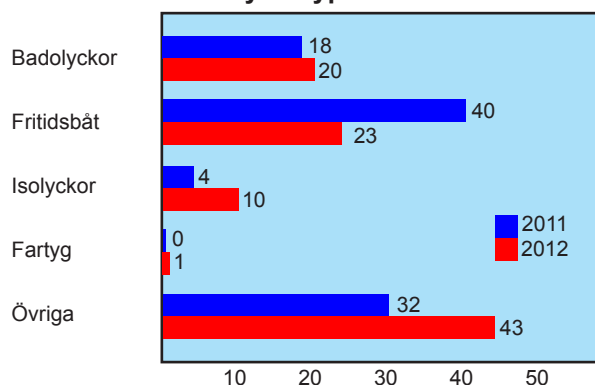
Om fler använt någon typ av flythjälpmiddel skulle flertalet av de som omkommer kunnat klara sig. Beräkningar visar att fler än 16 liv skulle kunna ha sparats 2012 med obligatorisk användning av flythjälpmiddel.

Medelåldern bland de omkomna är hög, 60 år. Nio av de omkomna var över 70 år.

Isolyckor

10 personer omkom vid isolyckor under 2012. Detta är en ökning med 6 personer jämfört med 2011. Snittet för de senaste tio åren är 13 omkomna i isolyckor per år. Det kan noteras att hälften av de omkomna på is färdades med någon typ av fordon. Två omkom i samband med skoterfärd på is, två omkom i samband med traktor på is, samt en i samband med fyrhjuling.

Olyckstyper 2011 och 2012

Övriga olyckor

Under rubriken återfinns 43 olyckor där det varit svårt eller inte gått att fastställa det exakta händelseförloppet vid tillbudet (32 personer 2011). Främst rör det sig om troliga fall i vattnet från bryggor och pirar.

Fiskeolyckor

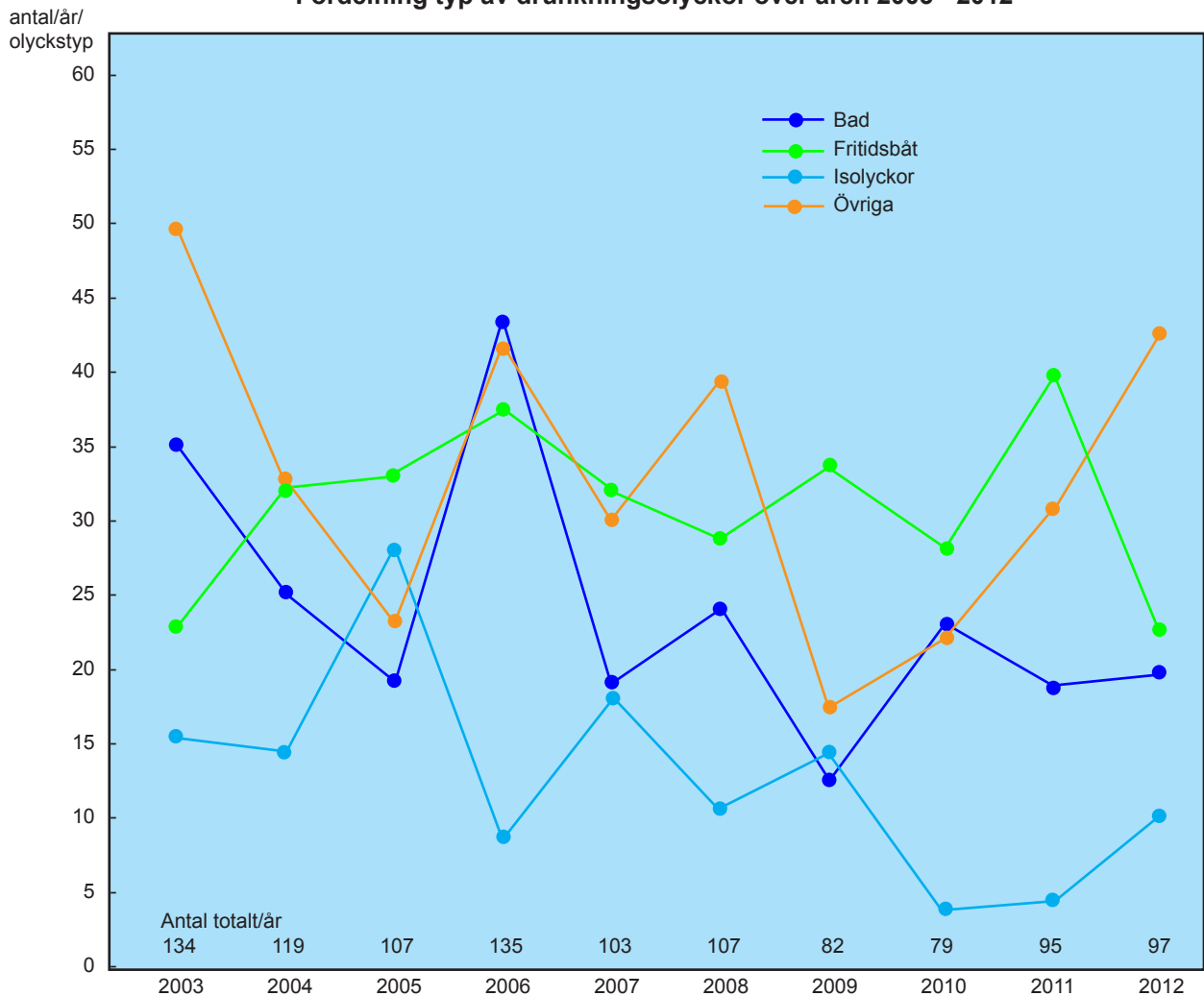
Under 2012 har totalt 14 personer omkommit i samband med fiske från land, båt eller is. Det är en minskning med tre personer jämfört med 2011 då 17 personer omkom.

Flera av de omkomna 2012 fiskade från båt och de bar inte flytväst. De omkomnas genomsnittsalder var drygt 60 år.

Under de senaste tio åren har i genomsnitt 11 personer per år omkommit i samband med fiske. Flest omkommer då de fiskat från mindre fritidsbåtar. Ofta är de som fiskar ensamma och har ingen eller bristfällig säkerhetsutrustning.

*Det kan förekomma skillnader i redovisningen mellan Transportstyrelsen och Svenska Livräddningssällskapet. Det beror på att SLS redovisar drunknade och förmodat drunknade svenskar även utomlands samt att Transportstyrelsen även redovisar omkomna i fritidsbåtsolyckor av andra orsaker än drunkning, exempelvis brand eller olyckshändelse.

Fördelning typ av drunkningsolyckor över åren 2003 - 2012

Långsiktiga tendenser

Det är svårt att se några tydliga tendenser om man studerar olyckstyperna under den senaste tioårsperioden. Totalt är dock trenden sjunkande.

Att badolyckorna ökar under fina somrar är tydligt vilket syns för år 2006. Det är annars svårt att se någon tydlig trend när det gäller denna typ av olyckor.

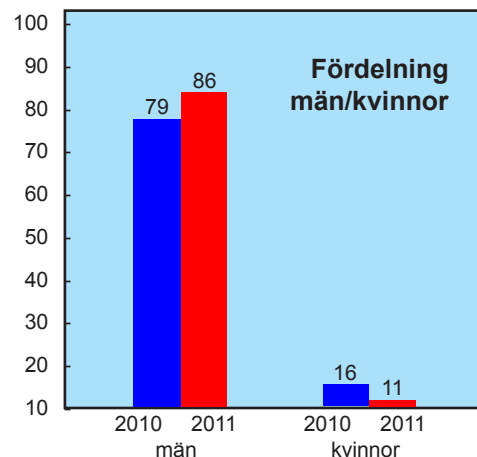
När det gäller fritidsbåtar kan vi inte heller se någon tydlig trend i antalet drunknade. Då antalet fritidsbåtar enligt branschen har ökat kan det ändå innebära en relativ minskning.

När det gäller isolyckor visar sammanställningen en minskning som störs av en topp år 2005. Större olyckor med flera inblandade samt fler skoterolyckor förklarar uppgången detta år.

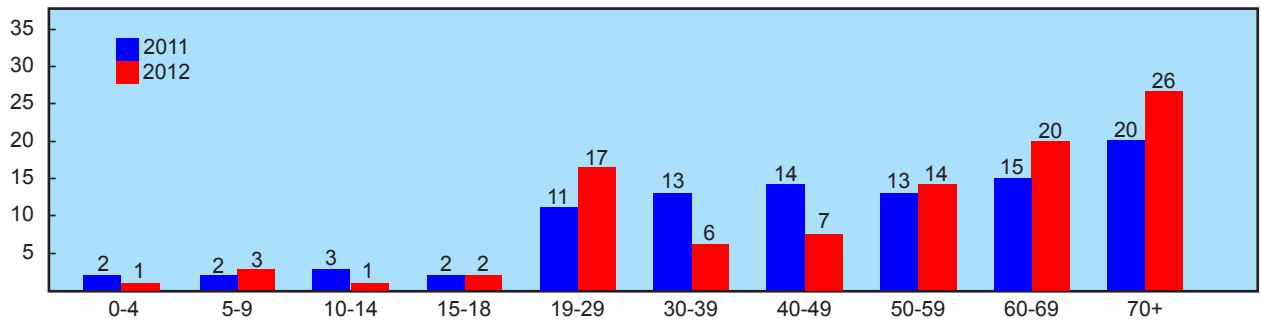
Fördelning män - kvinnor

Av det totala antalet omkomna under 2012 var 87 procent män (83 procent 2011).

Männens fritidssysselsättningar med hög riskexponering i kombination med större benägenhet att ta risker förklarar fördelningen mellan män och kvinnor. Detta enligt de av SLS genomförda attitydundersökningarna under 2007 och 2012.

Drunkningsolyckornas åldersfördelning 2011 och 2012

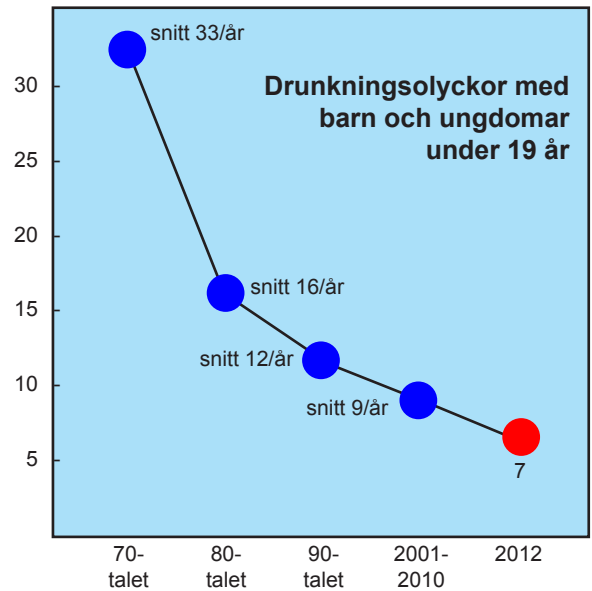
Åldersfördelning

SLS mål är att inga barn och ungdomar under 19 år ska drunkna. Under 2007 och 2008 var antalet fem per år medan det 2009 ökade till åtta och 2010 till 12. 2011 var antalet nio vilket är samma som snittet för de första tio åren på 2000-talet. Under 2012 omkom 7 barn under 19 år.

Typ av olycka varierar. Badolyckor dominerar men när det gäller de yngre barnen är orsaken troligen bristande tillsyn.

Av det totala antalet omkomna under 2012 är 62 procent över 50 år. (51 procent 2011) och nära hälften, 47 procent är över 60 år (37 procent 2011).

Det stora antalet äldre beror troligen på sämre fysisk kondition.

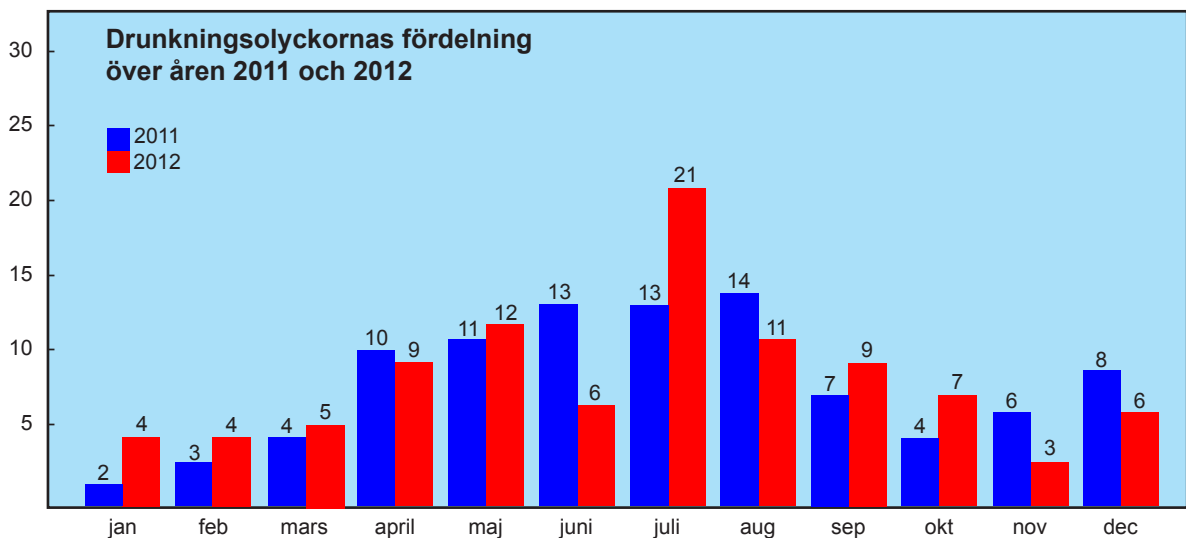

När händer olyckor

Inte överraskande händer flest olyckor under sommarmånaderna när många uppsöker hav och sjöar för bad- och båtliv. Nära 40 procent av det totala antalet olyckor inträffar under juni till augusti. De flesta bad- och båtolyckor inträffar i mindre sjöar och vattendrag. Det kan förmodas att man här känner sig säkrare än i öppet hav och därmed omedvetet tar större risker. Detta gäller inte minst vid färd i fritidsbåt då en del, främst äldre, upplever det som onödigt att använda flytväst och att ha sällskap.

Drunkningsolyckor bland barn under 19 år

2007	2008	2009	2010	2011	2012
5	5	8	12	9	7

Drunkningsstatistik länsvis

Beräkning av antal drunknade per år och i genomsnitt under åren 2003-2012 samt redovisning av antalet drunknade länsvis redovisas nedan.

Orsakerna till variationen mellan länen är troligen flera. Turistintensiva län kan exempelvis få felaktiga värden per 100.000 invånare.

Avvikelserna mellan länen är dock så stora att det inte kan uteslutas att attityderna till och kunskaperna

om riskerna vid vatten och isar skiljer sig i olika delar av landet. Fritidsaktiviteter i anslutning till vatten är också vanligare i en del län.

Det kan noteras att de norra länen har höga drunkningstal i förhållande till folkmängden. Sannolikt spelar det kalla vattnet i norra delen av Sverige en avgörande roll vid dessa olyckor.

Drunkningsolyckornas fördelning länsvis 2003-2012											Genomsnittligt antal drunknade under 2003-2012
	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09	-10	-11	-12	
Stockholms stad o län	17	17	10	25	14	16	10	9	10	13	14,1
Uppsala	2	3	5	3	3	3	2	1	1	0	2,3
Södermanland	7	6	3	4	5	2	2	2	3	2	3,6
Östergötland	3	1	4	4	5	3	1	2	4	5	3,2
Jönköping	3	2	5	3	1	1	1	3	3	1	2,3
Kronoberg	0	0	3	1	2	2	2	2	5	1	1,8
Kalmar	12	9	3	2	1	6	2	3	3	8	4,9
Gotland	4	1	1	1	0	0	1	4	1	0	1,3
Blekinge	8	6	2	1	1	1	3	4	0	6	3,2
Skåne	9	12	6	10	6	9	2	5	10	5	7,4
Halland	4	3	1	3	2	4	1	4	4	4	3,0
Göteborg och Bohuslän	13	12	14	18	3	7	11	10	10	13	11,1
Älvsborg	4	5	2	3	3	1	0	4	1	4	2,7
Skaraborg	2	0	3	3	1	0	2	4	1	0	1,6
Värmland	7	5	9	3	9	11	8	2	5	4	6,3
Örebro	1	3	2	1	0	4	6	2	5	2	2,6
Västmanland	5	4	2	2	1	4	1	1	0	1	2,1
Dalarna	7	3	7	3	8	5	6	3	1	4	4,7
Gävleborg	7	6	3	11	7	5	2	2	6	9	5,8
Västernorrland	1	4	3	9	4	4	4	1	2	2	3,4
Jämtland	6	6	1	5	5	2	4	2	4	5	4,0
Västerbotten	7	4	4	2	9	7	4	3	7	3	5,0
Norrbotten	5	7	11	8	8	7	2	6	4	3	6,1
Utländska medborgare	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	
Internationellt	-	-	3	10	5	3	5	-	5	2	
Summa	134	119	107	135	103	107	82	79	95	97	105,8

Snitt per år under senaste 10 år 105,8

* Utländska medborgare ingår i länsredovisningen från och med 2003.